

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan ob 10. uri popoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/1., Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x 55 mm po K 150. Uradni razglaš, poslano ter notice isti prostor K 2.— Pri večjem naročilu popust.

NAPREJ

Glasilo Jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 288, za pol leta K 144, za četrt leto K 72, za mesec K 24. Za inozemstvo K 480.

Reklamacije za list so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/1., Učiteljska tiskarna.

Delovna kriza v Italiji.

Kakor povsod tako je tudi v Italiji izbruhnila kriza, ki se je razširila na vse industrijske panoge.

Brezposelnost narašča od dne do dne. Podjetniki to izrabljajo in hočejo na vsak način znižati delavske plače in uničiti delovne pogodbe.

Delavske organizacije se branijo, kolikor je v teh razmerah mogoče. Znižanja plač delavci ne sprejmejo. So pripravljene debatirati o znižanju plač v razmerju znižanja cen za živila, nikakor pa ne privole, da se jim odvzame moralne pridobitve, kakor so osemurni delavni čas, minimalne plače, delavske fabrične komisije, letni dopusti itd.

Prvi so bili kovinarji, ki so te industrijske nakane preprečili.

Pretekli teden so se vršila v Rimu pogajanja med zvezo delodajalcev in delavcev pod predsedstvom ministra za socijalno politiko. Uspeh pogajanih je bil ta, da so industriji umaknili svoj predlog o spremembi delovne pogodbe ter prihodili, da mora delovna pogodba ostati tudi dalje v veljavi. Dovoli se samo, da se dogovorno po potrebi izvrši revizija plač.

Drugi boj so bojevali tekstilni delavci, katerim so podjetniki hoteli uničiti pogodbo in znižati plače za 50%. Po dolgih pogajanjih in po več lokalnih stavkah se je dosegel sporazum, da sedanje pogodbe ostanejo v veljavi, kar se tiče moralnih točk, plače se pa znižajo za 20%. Delavstvo je z večino glasov odobrilo ta sklep.

Ta boj se nadaljuje tudi po drugih strokah.

Take krize, kakor je sedaj v Italiji ni v nobeni državi.

(Op. ur.: Tak boj kakor v Italiji se že vrši tudi pri nas, dasi bolj rafinirano. Pri nas kratkoročno podjetje odpušča delavstvo in nastaja kriza glavno zaradi tega, ker naša industrija ni zmožna za konkurenco zaradi svoje trgovske in tehniške nedovršenosti. Pri vseh pogajanjih glede obnovitve delovnih pogodb pritiskajo podjetniki na znižanje plač, ne gledajo pa na zmožnost podjetij, dasi draginja rapidno narašča. V Italiji so cene res nekaj padle.)

Volimo po programu!

Pred dopolnilnimi občinskimi volitvami smo. Volilni boj se pravzaprav že vrši, in sicer na tak način kakršen je že dolgo let običajen pri nas. Resna stranka ima svoj začrtan program in če je res resna, ji mora program zadoščati za propagando v volilni borbi, zlasti tedaj, ako ima zavedne pristaje. Povsem drugače pa je, če stranka ni popularna s svojim programom ali je celo njen program nasproten interesom volilcev. Take stranke morajo delati v volilnem boju z demagogijo, z blatenjem nasprotnih strank in oseb, z obrekovanjem in z gospodarskim ali moralnim terorizmom. In take boje imamo v Sloveniji pri vseh volitvah.

Najresnej in najkonkretniji program ima vsekakor naša socijalno-demokratska stranka. Zaraditega pa tudi vidimo, da nasprotna stranke ne skušajo ovreči naš program, marveč nas je skušalo na demagoški način soraviti ob vpliv s tem, da napadajo posamezne osebe na najnesramnejši način, ker menijo, da je prepričanec socijalističnih volilcev tako slab, da bo to vplivalo na njih značaj, da bodo omahnil in se izneverili socijalistični stranki. Seveda

na prepričanega socijalista taka demagoška in skrajno trivialna propaganda meščanskih in raznih konfuznih strank ne sme in ne more vplivati, pa naj izhaja od kogarkoli, magari tudi od ljudi, ki so še v socijalistični stranki ali so bili. Naravno je namreč, da porabi nasprotniške meščanske in psevdosocijalistične stranke, ki stoje moralno večinoma jako nizko, vsa najogabnejša sredstva, drugi nasprotniki pa, ki delajo razkol v delavskih vrstah, čeprav se žirirajo za »socijaliste«, morda celo za »moderne socijaliste«, pa nikdar niso imeli zmisla in umevanja ne za organizacijo ne za pravi razredni boj. Socijalistični razredni boj je določena oblika boja in le kot taka more ohraniti stranko močno in vesti do končnega uspeha.

To morajo imeti pred očmi pri dop. volitvah vsi socijalisti, volilci. Pred očmi morajo dalje imeti, da ni naša naloga, da bi tej ali oni meščanski stranki pomagali do uspeha bodisi realnega ali moralnega, ker, dokler nismo stranka, ki bi res odločevala s svojo močjo, je pač bolje za nas, da se potemtipe stranke ubijejo same s tem, da izpolnejo svojo

zgodovinsko misljo. Naša pot je danes opozicija in delo v iniciativnosti ter okrepitev naše stranke; vse drugo je malenkostnega sporednega pomena.

K zedinjenju delavskega razreda.

Piše Dragiša Lapčević.

II.

Z veseljem je treba ugotoviti, da izjavlja tudi sarajevski »Glas Slobode«, da je tudi bosanski proletarijat zmirom stremel po popolnem zedinjenju proletarijata na Slovenskem jugu. Treba je omeniti, da trdi »Glas Slobode«: »Tudi danes mi pozdravljamo zedinjenje vseh socijalističnih strank Jugoslavije.« Obzlatovati je samo, ker stavlja uredništvo »Glas Slobode« pogoji za zedinjenje v Bosni. Stari načelni spori in stara osebna nasprotja in trenja so tam še tako močna, da posamezniki oslepe pred splošno nevarnostjo razcepanosti in splošno koristjo delavskega razreda od njegovega zedinjenja. Pripravljene smo se medsebojno obtoževati in eden drugemu predbacivati velike in male grehe in da tako globino prepada med seboj tudi tedaj, kadar nam gori streha na glavi!

Toda pri tem pozabljajo bosanski sodruzi, da so se pojavile v Bosni tudi načelne razlike v tako ostri meri in da so se osebne politične pogreške povečale vsled posebnih bosanskih razmer. Pritožujejo se na primer, da so v socijalno-demokratskem gibanju v Bosni hudi nacionalni boji. Stvar je popolnoma razumljiva. Bosna in z njo tudi domači delavski razred, kar ga je, še ni preživel dobo intenzivno nacionalne občutljivosti; delavski razred še ni zrel za intenzivno internacionalno prepričanje. Prepričan in iskrenih internacionalcev je v Bosni ravno toliko, da bi mogli stati, pa ne bi drug drugemu bili napoti, okrog dveh kavarniških stolov! Drugače vsi tajkajšnji delavci javno ali zasebno čutijo ali nacionalno, anacionalno ali antinacionalno. Naša naloga je, da jih zedinimo in da pri tako zedinjenju z učenjem in skupnimi boji izravnamo vse sedanje njihove ostrine in jih napravimo dobre socijaliste in internacionalce. Drugače ostanejo brez zedinjenja še dolgo to, kar so, toda socijalizem tudi mednarodni, katerega zastopamo, bo samo trpel. Če se bomo borili proti socijalistom, ki nacionalno čutijo, bomo dokler smo tako razdvojeni, uspeli samo v toliko, da

Pri občinskih dopolnilnih volitvah bomo torej nastopili povsod ne glede na vse intrige kot zavestna disciplinirana stranka samostojno!

pridobimo za sebe simpatije anacionalnih in antinacionalnih elementov, toda da ne prvih, drugih in ne tretjih ne napravimo internacionalce.

Niti osebne napake ali politične pogreške sodruza Jovana Smitrana nam ne smejo zedinjenja ne oteževati, a kam li omejevati. Vsi imamo napake; nekdo jih ima več, nekdo manj. Skozl zmote se pride do resnice. Ta filozofski aksiom velja tudi za politiko: skozl pogreške (če smo sposobni okoristiti se z izkušnjo) se pride do zdravše politike. Toda tudi teh pogrešk bo vse manj in bodo vse manj vidne, če se bomo zedinili in v skupnem delu izpopolnjevali; bodo še dalje nemislive in vedno večje (na obeh straneh) če ostanemo razcepljeni in v sovravnem razmerju. »Glas Slobode« je bil popolnoma na pravem potu, ko je sprejel sodruza Dušana Balabana, enega najaktivnejših komunistov. Da, zedinjenje mora obsegati celo delavsko gibanje; od najbolj levega do najdesnejšega. Sprejevi Dušana Balabana je »Glas Slobode« popolnoma na pravi poti, če se po-

stavi na stališče popolnoma internacionalnega zedinjenja tudi s celim delom desnega delavskega gibanja. Kajti če se morejo pri desnem delu delati načelni pomisleki, morajo pri levem biti še večji, ker so tudi hujše njegove pogreške; če ima sodrug Smitran grehe, jih ima tudi sodrug Balaban, in te so v znatni meri še nesrečnejši za delavsko gibanje.

Ko razcepljenemu, razbitemu in uničenemu delavskemu gibanju gori streha na glavi, ko mu je rešitev v internacionalnem zedinjenju in v povzdigi zasnovani na popolni notranji demokraciji in ko moremo pogreške grup in posameznikov zdraviti in odpraviti samo s skupnim sodelovanjem, ni čas za raziskovanje starih grehov in za razkopavanje starih ran, za kopanje globokejšega jezga med posameznimi tabori delavskega razreda, temveč čas je za zravnanje jarkov, katero smo kopali za vodenje bratobojne vojne in za kopanje čim globokejšega jezga med zedinjenim proletarijatom in njegovim razrednim nasprotnikom.

Da se doseže zedinjenje proletarijata v Jugoslaviji, sem osebno pripravljeno izpolniti vsako dolžnost, katero zahteva zedinjenje proletarijata. Če bi bilo radi zedinjenja delavskega razreda potrebno, da se odstranim, ne bom smatral tega za žrtvo, nego za veliko osebno srečo. Kajti ali more biti za socijalista večja sreča, nego ko se ves proletarijat njegove države zedinil in usposobi za močne in uspešne boje?

Politične vesti.

+ Mednarodni kongres kovinarskih delavcev v Lucernu je na zadnjih sedaj sprejel celo vrsto resolucij in sklepov. Kongres je sprejel resolucijo, ki protestira proti načinu amnestiranja, kaor za prakticira madžarska vlada proti ogrskim revolucionarjem; druga resolucija se obravnava proti zadržanju potnega dovoljenja ruskim odposlancem s strani švicarske vlade; kongres je potem ponovno potrdil sklep amsterdamskega vodstva, da se III. International priključene organizacije ne morejo sprejeti v mednarodno kovinarsko zvezo; v neki resoluciji je dobila izraz zahteva, da se mora 48 urni tednik smatrat kot maksimalni delovni čas in zahteva po odpravi nadurnega dela. Na zadnji seji je bila sprejeta posebno važna resolucija italijanskega delegata Buozzija, ki govori o odporu proti maščičski pridelavi in stopnjevanem ukinitju izdelovanja morilnega orožja — združenim organizacijam kovinarskega delavstva pripade posebno važna nloga glede onemogočitve vseh bodo-

ših vojn. V tem smislu je govorila tudi resolucija ameriških strojnih delavcev. Nadaljni sklepi se bavijo z raznimi vprašanji antantne gospodarske politike proti Nemčiji in s kršitvijo prava samoodločbe narodov, n. pr. v vprašanju priključitve Avstrije k Nemčiji. Ob koncu pozivlja kongres vse priključene organizacije, naj stopijo v čim ožje stike in sodelovanje z mednarodno zvezo strokovnih organizacij.

+ Francosko delavstvo se upira. Včeraj smo v kratkih besedah poročali o namerni selskih strokovnih organizacij, ki gre proti izdelovanju novih vojnih namenovnih izdelkov. Kot vzrok temu gibanju navajajo francoski listi večje izzivanje francoske kapitalistične vlade v zadevi Rusije in njene ogromne pošiljave vojnega materijala svojim poljskim in rumunskim blagom. Vendar stvar ima še globlji pomen, če se oziramo tudi na podobne odporne karake organiziranega delavstva po ostalih svetih in če se oziramo predvsem na te zavedne sklope zadnjega kongresa kovinarske Internationale v Lucernu. Ne gre za manj kot za energično in sistematično ubi-

LISTEK.

Zvonimir Kosem:

Pravica.

Tisti dan je bil nenavadno mračen in pust, kakor so ponavadi dnevi pred Veliko nočjo; nebo je temno in težko viselo prav do vegetivnih streh predmestnih hiš in tiščalo k tlom iz nizkih dimnikov puhteče vijuge dima, ki bi se bili radi pristo davniti malo višje, pa si kakor uklenjen suženj ni znal pomagati ter se je plazil ob zidu navzdol zmerom pižve in niže. Že od jutra je deževalo neprestano, tako da je Jernej Hlavka, kadar koli se je ozrl skozl zakajena in od dežja in blata opljuskana tovarniška okna, komaj razločeval črne siluete kovanjev, vrstečih se v daljavi ob kalni, za tovarno deroči reki.

»Še teden dni — pa bo Velika noč tukaj!« je šinila iz glave Jerneja Hlavke svetla misel skozl sivo puščobo dneva, potopljenega v dež in blato, naravnost do sonca, do yesele, šimeče, v zlati luči vriska-joče Velike noči. »Le naj lije zdaj, le naj dežuje — zato bo pa potepi-

ma je ležala na tleh, poteptana, uničena, kakor od ostudnih nog pogazena; namesto nje pa je leglo Jerneju Hlavki na prsi nekaj težkega, kakor zla skutna, ki se je ni bilo moč iznebiti. In še črni stroji sami, ki so kakor nenasišni zmaji z odprtimi žreli divje hrumeli in bučali pred njim in okrog njega, so ta dan ropotali besno in hropčeče, kakor da se rogajo Jerneju Hlavki in njegovim mislim na Veliko noč...

»Od vremena je to... in človek sam postane nehoti mračen in pust...« je hotel odgnati Jerneju Hlavka zlo slutnjo od sebe — toda zaman. Počasi so potekale ure, tako počasi, da je Jernej Hlavka skoraj glasno zahrepenel: »Da bi bilo že enkrat poldne!« Bilo mu je, kakor da ga tiščijo za vrat in za prsi železne roke ter ga davijo...

Ko je naposled tovarniška sirena z visokim, piskajočim glasom oznani- lala poldne in so drug za drugim po- tihavali stroji, je odleglo tudi Jerneju Hlavki, kakor da se mu je od- valila težka skala od srca. Htel je za drugimi delavci, da si umije roke ter da odide potem domov na skromno kosilo. Čez eno uro — in zopet bo tu med stroji, stroj sam...

Tistikrat se je oklasil telefonični zvonec iz daljave, odprla so se majhna stranska vrata in na pragu se je prikazal nadzornik s svojimi svetlimi, lokavimi očmi in že oslve- lo kozjo brado.

»Jernej Hlavka, gospod ravnatelj vas kliče v pisarno!«

»Sedaj?«

»Tako!«

Jernej Hlavka je šel in sam ni vedel, čemu se mu tresejo kolena. Zaka! ga kliče ravnatelj v pisarno? Kaj mu ima povedati ravno sedaj, tik pred kosilom, ko si vsak sestradan in lačen želi, da bi bil brž doma pri mizi? Vsekakor nekaj važnega, ker sicer bi ga lahko poklical tudi pozneje, popoldne, ali recimo, jutri, pojutrišnjem... Ampak ravno zdaj, ko vse odhaja k obedu!... Nič skrbi, Hlavka! Plačo ti bodo zvišali, primaknili k tvojemu zaslužku toliko in toliko kronic na teden, ker si priden, vreden in pošten delavec... Da, da, tako bo — kako tudi ne?! Petnajst let si garal, Jernej Hlavka, kot črna živina — in sedaj te čaka plačilo, takorekoč majhna nagrada za vztrajnost, pridnost in vestnost pri delu. Veselo presenečenje te čaka, Hlavka, rajši se in možko do-

konci stopi — a ne, da bi se ti kolena tresla, ko nimaš ničesar na vesti! Gospod ravnatelj je sicer da- leč naokrog znan kot oduren, brez- obziren, ošaben in visok gospod — a to je vse le na zunaj... pod trdo hrupavo skorjo se skriva pa blago, čuteče srce... »No, Jernej Hlavka, kako pa kaj z vami? Ali je vaša žena zdrava? In otroci — se dobro uče? Upam, da je vse v redu... Ve- lika noč se bliža, kajne? Ali bi bili zadovoljni, Jernej Hlavka, če bi vam plačo zvišali? Zvišali zdaj za Veliko noč, takorekoč za pirhe Vaši ženi in vaši deci? No, govorite, mi smd bili z vami zmerom zadovoljni... Tako ga bo nagovoril gospod rav- natelj — a on, Jernej Hlavka, ali bo imel zadosti besed, da se dostojno zahvali?... In ob sami tej misli so se orosile oči Jerneju Hlavki, kolena so se mu nehala tresti in pokoneč kakor mladenič pri dvajsetih letih je stopal proti ravnateljevi pisarni in veselja... Kako dober je vendar Bog, da nagiblje tako visoke gos- podo, mogočnike, k tako plemenitim dejanjem!...«

(Koniec pril.)

janje vojnih instinktov zmorelega buržoaznega imperijalizma za vse večne čase. Nevenljivo zaslugi ima pri tem francosko delavstvo, ki je sprejelo težko breme iniciative na svoje rame in kar je glavno: da je svojo namero pričelo tudi že praktično udeleževati! Začetek tega udeleževanja pomeni manifest, ki so ga seinske organizacije te dni v stotisočih izvodih vrle med delavstvo in ki ga našemu proletariatu v prevodu podajamo — marsikaj bo videl tudi on lepega v njem in poučnega: Delavcem! Po petih letih trpljenja so nam objavljal končen mir. Iz tega ni bilo nič! Palmili so vas v bedo z organiziranim metanjem na cesto, podjetniki vas silijo k izdelovanju pušk, topov in drugega vojnega materiala, namenjenega k uničenju ljudstva, ki je pokazalo svoj stud zločinski vladi, kateri je bilo podloženo. Ruska revolucija je ogrožena po morilskem hotenju kapitalizma. Ali se vam ne zdí nečloveško, da se morate udeleževati izvrševanja tega zločina? Vaše strokovne organizacije so sklenile, da zavzamejo nasproti temu svoje stališče. Pozivljamo vas, da takol prekinete tako delo, ki bi moglo več ali manj neposredno služiti vojni in sicer v vsem sredstvu, skupno akcijo ali osebno akcijo —

To so pač malce bolj močate besede kot vse vodene in sleparske obljube gospodov, ki se zbirajo okrog washingtonske konferenice.

+ Delavci v gandskih predilnicah (v Belgiji) so proglasili splošno stavko, ker so jim lastniki hoteli znižati plače za 3%.

+ Prezgodnji kandidat Rumunski princ Nikola kandidira, opogumljen po ruskih spodenih monarhistih, za ruski prestol. Stvar je v zvezi z vojaškimi pripravami, ki jih dela Rumunija ob ruski meji. Vseeno mislimo, da bi moral princ Nikola preje vprašati boljše vije za svet.

+ Stimes v Rusiji Iz Helsingsforsu poročajo, da je Stinnes od ruske vlade dobil nekatere gospodarske koncesije na ruski zemlji. Za iste koncesije se je potegovala tudi Anglija, toda ker so njene obljube zelo nezanesljive in ker je Stinnes ponujal več dobička, je sovjetska vlada izbrala zadnjega.

+ Turška narodna skupščina razpuščena. Iz Angore se poroča, da je bilo prvo delo Mustafa Kemal paše po njegovem imenovanju za vrhovnega poveljnika nacionalističnih čet dekret, s katerim se razpušča narodna skupščina.

kjer mi uradno sporoča, da se Velika Britanija udeležila razorožitvene konferenice v Washingtonu. Hkrati izraža upanje, da bo izid konferenice zelo velikega pomena.

SAMI ZA ZAPRTIMI VRATI . . .

LDU, Atlantic City, 22. (Reuter.) Voditelj delavcev Gompers je sporočil, da je predsednik Harding ugodil prošnji delavcev, da bi bili zastopani na razorožitveni konferenci.

GRŠKA OSVOJEVALNA VOJNA.

Carigrad, 22. avgusta. Po poslednjih poročilih iz Anatolije se nadaljuje grško prodiranje brez ovire. Grki so baje že prekoračili reko Šakartio. Grške čete so baje zasedle Polatly in poizkušajo sedaj obkrožiti gordijsko pokrajino. Turški krogi menijo, da Mustafa Kemal ne bo prepustil Angore, ne da bi prej bil veliko bitko.

drugi obrtniki. Zaradi tega pa uradništvo ve, kako mu je postopati pri prihodnjih volitvah. Na čelo vlade in naših mestnih uprav sodijo ljudje, ki imajo smisel za celokupno prebivalstvo in saj nekaj socialnega čuta!

Konferenca inšpektorjev dela v Brodu ob Savi. V dneh od 17. do 20. avgusta se je vršilo posvetovanje inšpektorjev dela iz vse države. Prisotnih je bilo 16 delegatov pod vodstvom inž. Antoja Štebija. Razpravljalo se je poleg drugega o higijenskih in tehničnih napravah in industrijskih podjetjih. Posvetovanju je prisostvoval tudi minister za socialno politiko dr. Kukovec.

Splošni pregled invalidov v smislu Uredbe Ministrstva socialne politike Direkcija invalida, J. broj 15.560 od 27. junija 1921, se vrši v Celjskem vojnem okrožju meseca septembra, oktobra in Novembra in sicer v mesecu septembru: 2. in 3. v Vrskem, 4. in 5. v Braslovčah, 6. v Mozirju, 7. v Gornjemgradu, 8. v Ljubnem, 10., 11. in 12. v Šoštanj, 13. in 14. v Slovenjgradu, 15., 16. in 17. v Marenbergu, 18. in 19. v Prevaljah, 21., 22., 23. in 24. v Žalcu, 25., 26. in 27. v Vojniku, 28., 29. in 30. v Laškem. V lastnem interesu invalidov je, da se takoj prijavijo občinam, v kateri bivaljo, kjer dobijo tudi natančna pojasnila in dajo podatke za »Zaslužno polje«. Kateri se ne prijavijo pravočasno, se ga ne smatra več za invalida. — Komanda Celjskega volno okrožja.

Osebnostne vesti. Imenovan je čet generalne inšpekcije voda inž. Ivan Sbrizaj generalnim inšpektorjem z rangom od 1. junija 1920.

V Studoncih pri Mariboru so razveljavljali komunistični občinski mandati in bodo v kratkem dopolnilne volitve.

Premestitev mitnic. Vseled svoječasne- ga sklepa v obč. svetu se imajo izvršiti pri par kontrolnih štacijah (mitnicah) sledeče izpremembe: Mitnica na Gosposvetski cesti se premesti v Spodnjo Šiško v bivše lokale policijske straže. Ob periferiji pa bodo postavljene čuvajnice za stranske dohode, kjer se bo po paznikih pobirala kakor drugod običajno, užitina za blago, dachu podvrženo. Istotako se premesti mitnica z Dunajske ceste k artiljejski vojašnici, ob stranskih dohodih se postavijo kakor zgoraj, male čuvajnice. Pri železniškem prehodu tik skladišča drž. kolodvorov se zgradi malo poslopje za prejemnika in užitinske organe, ki bodo pregledovali blago užitini podvrženo.

Zlatarij v Celju se nahajajo v mezd-nem gibanju. Poznanja so v tek.

O dolgovih podčastnikov in moštva. Prejeli smo. Posamezne privatne osebe in zavodi predlagajo vojaškim komandam pri-tožbe radi dolgov, ki so jih napravili podčastniki, kaplarji in moštvo, ter prosijo, da vojaške oblasti izvrše povračilo. Vseled po-jasnila vojaške oblasti se objavlja, da je po vojaških predpisih podčastnikom, kap-larjam in moštvu najstrožje prepovedano, delati dolgove in da vojaške oblasti v no-beuem slučaju ne morejo prevzeti plačila takih dolgov.

V lovu za stotisočaki. V nekem celjskem denarnem zavodu se je že 20. maja zglasila ženska in na ček, glaseč se na Marijo Lesnik, Dramlje za 850 dolarjev, dobila izplačanih 89.250 K. Dan nato je po opisu enaka ženska na isti ček, glaseč se na drugo ime in za 858 dolarjev, v neki ljubljanski banki hčesirala 98.670 K. Toda 11. avgusta je ista ženska (kmečko obleče-na, 35 let stara) v drugi ljubljanski banki za enak ček (995 dolarjev) dobila 140.250 kron! Stvar pa postane naravnost gorostasna: isti dan so nekemu moškemu in neki ženski z istim čekom za okoli 1000

dolarjev v enj izmed mariborskih izplačal obdobjarjajočo vsoto! Oblasli sedaj stivaz nasledujejo, sledu pa še ni nobenega.

Poškodovana industrijska podjetja. V tvornici v Kreki je izbruhnil požar, ki je napravil okrog 300.000 din. škode. Požar je povzročila električna iskra, pri destiliranju špirta. Tvornica je last Bele Fšcherja in dr. na Dumaju. Preko milijona kron škode je vsled požara utrpela tudi vaveška železarna, v kateri je oženj uni-čih strojni oddelek.

Vestnik Svoboda.

Podružnica Izobraževalne delavske zveze »Svoboda« Vodmat - Moste, vlnudno naznanja in pozivlja vse sodruge in so-družice na važen setanek, za zgradbo de-lavskega doma v Mostah, ki se bo vršil dne 24. avgusta t. l. danes zvečer v druš-tvenem prostoru pri Masurju v Novem Vodmatu. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Pridite vsi, ki vidite potrebo lastnega delavskega zavetišča.

Šport.

Plavalne tekme za Jugoslovansko prvenstvo, ki so bile določene za nedeljo, dne 21. t. m. na Bledu, se bodo vršile zdaj v nedeljo, dne 28. t. m. po že objav-ljenem sporu.

Vse udeležence prvenstvene tekme na Bledu obveščamo, da imajo 50% popust na progh lužne in državne železnice. Izkazni-ce izdaja Sportna zveza v Ljubljani, Na-rodni dom I. do sobote ob 6 uri zvečer. Udeleženci kupijo na vstopni postali celo vozno karto, katere pa v Ljubljani, oziro-ma na Bledu ne oddajo, temveč spravijo do povratka. Na povratku Jan ni potreba kupiti nove karte, pač pa morajo dati staro karto prežigosati. Tekmovalce in občinstvo opozarjamo, da se v lastnem interesu zglase pri »Sportni zvezi«, da dvignejo legiti-macije.

Rekord v plavanju. Iz Kristianje po-ročajo: Sved Arnborg je dosegel kilometrski svetovni rekord v prostem plavanju.

Društvene vesti.

Društvo bančnega uradništva v Ljub-ljani obvešča svoje člane, da so društvene legitimacije gotove in da se iste izdajajo vsak torek in četrtek od 19.—20. ure zve-čer v društvenih prostorih v podzemeljskem lokalu »Jadranske banke«, Selenbur-gova ulica. Člane se opozarja, da prineso-jo s seboj sliko na mehkem kartonu. — Tajništvo.

Invalidi v Celju in okolici, pozor! Ra-di nepravilnega postopanja pri imenovanju članov v novo nadpregledno komisijo, se vrši v petek, dne 26. avgusta ob 7. uri zvečer sestanek v Narodnem domu. Pri-dite vsi! Leskošek Alojz, podpredsednik.

Po svetu.

— Prijet valutni špekulant. »Prager Tagblatt« javlja iz Moravske Ostrave: Po Poljskih listih so aretirali bankirja in tr-govca z valutami Halberstadta zaradi go-ljivih manipulacij, toda so ga izpustili, ko je položil kaveljico v znesku več milijon-ov. Po poročilih listov se je Halberstadt skupaj z dunajskimi bankirji bavil z valuti-nimi špekulacijami in verižništvom na de-belo. S svojimi manipulacijami in s tilho-tapljenjem velikanskih zneskov na Dunaj je zakrivil padec poljske marke. Vsi ti posli so mu nesli ogromen dobiček. Vseled tega je finančna uprava ustavila šifrirane brzojavke za banke.

Brzojavl.

ZAPRISEGA KRALJEVIH NAMESTNIKOV.

LDU Belgrad, 23. avg. Pokrajinski namestniki za Hrvatsko, Slovenijo in Bosno g. Juraj Demetrovič, Ivan Hribar in Gjurjevič so bili danes zapriščeni na novega kralja.

BARANJSKI BEGUNCI.

LDU Osijek, 22. avgusta. (ZNU.) Pečujski župan Lindner je z mnogimi begunci iz Baranje dospel semkaj. Ministrski tajnik g. Damijano-vič, ki ima skrbeti za to, da se bodo ti begunci zaposlili, je odšel v Belgrad, da poroča o stanju teh ljudi. V kratkem se bo vrnil in začel z njihovi imenovanjem. Po izjavah beguncev so Madžari prinesli v Peču listo proskribiranih, na kateri se nahajajo tudi Karolvi, Lindner in okoli deset odličnih osebnosti iz Pečuja. Begunci delavci se bodo namestili v naših premožavnikih v Sloveniji in Bosni, intelektualci pa po svoji porabnosti.

LDU Belgrad, 23. avg. Minister za socialno politiko je odobril kredit za pomoč onim osebam, ki so po-begnile pred madžarskimi četami iz Baranje. Ti krediti bodo nakazani mestni občini v Osijeku, kjer je v okolici nastanjenih več tisoč delavcev iz Baranje.

JUNAKI

LDU Moskva, 23. avg. V mini-strskem svetu v Bukarešti je izjavil minister za zunanje posle Take Jonescu, da je naloga male entente, sprejeti boj s komunizmom. Konec avgusta bo za razmotrivanje tega vprašanja sestnek romunskih, češkoslovaških, jugoslovenskih in ita-lijskih državnikov.

MADŽARI ZASEDLI BARANJO.

LDU Budimpešta, 23. avg. Madžarski kor. urad javlja: Po dospelih poročilih se je zasedba Pečuha iz-vršila po programu. Ob 12. je gene-ral Maçon prevzel mesto. Ob 8. so

vkorakale glavne čete. Na glavnem trgu so imeli govore katoliški škof Zichy, reformirani, in evangelijski župnik. Na pozdravni nagovor ru-darja je odgovoril fekdnaršallajntant Soos, da je prišel s prijateljskimi čustvi za delavstvo in da hoče skrbeti za živila in obleko, ki bo poceni.

LDU Budimpešta, 23. avg. Madžarske čete so vkorakale v novo-osvojenih kraje Nivi Seged, Bajo in ostale dele z Baranje. Obenem so prevzele oblast tudi civilne oblasti. Železniški promet preko mosta pri Szeregi je vzpostavljen. Telefonski in brzojavni promet bo v kratkem vzpostavljen.

ZADRUŽNI KONGRES.

LDU Bazel, 21. avgusta. (ŠBA.) Danes dopoldne je bil tukaj otvorjen mednarodni zadrudni kongres. V kateremu so dospeli zastopniki iz vseh evropskih in prekomorskih dežel. Dospela sta tudi dva sovjetska delegata.

STAVKOVNO GIBANJE NA POLJSKEM.

LDU Berlin, 23. (DKU.) »Berliner Tagblatt« poroča iz Varšave: V Poznanju so večeraj pričeli stavkati vsi delavci železniškega ravnateljstva ter oboje v delavnih in obratničnih, ne da bi se menili v izvršitvi ultimata za svartni poziv ministrskega sveta. Stavka se je razširila na Poznanj, Bydgošt in Tečev. Železniški promet počiva, vendar je vodstvo v ponedeljek dovolilo promet mednarodnega vlaka Varšava - Berlin - Pariz za dobo stavke. V Varšavi je stavka cestnih železničarjev povzročila, da so tudi drugi delavci stavili mezdne zahteve. Stavki so se pridružili tudi delavci plinarne in elek-trarne.

LDU, Gdansk, 22. (Wolff.) Danes dopoldne so jeli stavkati železničarji na Poznanjskem in Pomorjanskem. Volaštvo je zasedel kolodvor v Karthausu.

RAZOROŽITVENA KONFERENCA.

LDU, Washington, 22. (Reuter.) Državni departement je prejel noto angleškega zunanjega ministra lorda Curzona,

Dnevne vesti.

Mahinacije trboveljske družbe. Nedavno smo brali v časopisu, da je Trboveljska družba sklenila z vlado novo pogodbo, po kateri ji je bilo dovoljeno podražiti premož. Potrebo podražanja premož je baje dognala neka komisija, o kateri nihče ne ve, kdo in kaj je bila. Prijatelj (?), ki je čital to poleniko, nam je poslal z Dunaja poročilo prve komisije, ki je ob zadnjem štrajku ugotovila gospodarsko stanje Trboveljske premožokopne družbe. To poročilo bomo objavili prihodnje dni, da bo občinstvo samo sodilo o postopanju družbe.

Pravnerjatelj! Iz uradniških krogov smo prejeli naslednji dopis: Goveje meso zadnjih delov plačujemo v Ljubljani kg še vedno po 34 K, v mesniški celo po 36 K. Odsek za določevanje cen v Mariboru, ki si ga je tamošnja mestna uprava znala ohraniti, je ceno istega mesa pred kratkim dočel na 22 K! V Zagrebu, ki je pri nas tako razvit kot najmanj za polovico dražji kakor Ljubljana, stane po zadnjih tržnih poročilih isto meso 24 do 30 K! Na zadnjem živinjskem sehnju v Ljubljani je stala živa teža debelih volov 19 K kg, v primeri z drugimi tržišči Slovenije še vedno dosti previsoka cena. Toda to ceno je takoj podražil znan izvoznikar, ki je vse vole kupil po 24 do 25 K, ker jih za drag denar izvažajo v Italijo. Ali ni nikogar, ki bi v interesu domačih konzumentov mogel preprečiti to neprimerno in nepotrebno draženje? — Po zadnjem povišanju najemnin so ljubljanski kavarnarji podražili kavo za 1 K pri poročili, tako da stane sedaj črna 4 K, bela pa 5 K. S to podražitvijo ne plačajo le povišanja najemnine, kar bi bilo edino upravičeno, temveč celo najemnino ne le svojih kavarniških prostorov temveč tudi privatnih stanovanj, kar se lahko da dokazati. Da je ta podražitev nepotrebna, kaže največja ljubljanska kavarna, ki se podražitve ni udeležila. Najbolj pa to dokazuje okolnost, da stane v Mariboru, ki ima dosti več življenja, tuiskega in trgovskega prometa, kakor pa danes Ljubljana, črna kava le 2 K 50 v! Tudi brivci so porabili zvišanje najemnin, da so v kratkem času že v drugič podražili svoje cene. Britje stane danes v Ljubljani 8 K, v Mariboru, ki ima kakor rečeno več prometa, pa le 6 K! Ali ni nikogar, ki bi ščitil ljubljanske konzumente? Razmere so postale v Ljubljani za delavstvo, posebno pa za fiksne nastavnice, v prvi vrsti za uradnike, naravnost neznosne. Vladajoča klika, ki se je z raznimi mahinacijami dosedaj znala obdržati na površju, ščiti le svoje volitve in to so ravno mesarji, gostilničarji, kavarnarji in

Kolesa 'Puch' in 'Waffenrad'

prva pneumatika Duntapp, Reithoffar, Aquilla se kupi najceneje pri tvrdki

Is. Vok, Ljubljana, Sodna ul. 7.

Sprejme se nekaj trgovskih pomočnikov

z večletno prakso. Lastnoročno pisane ponudbe naj se pošiljajo na **Konsumno društvo za Slovenijo**, poštni predal št. 13.

Išče se: **Jamski paznik,** samec ali oženjen.

Zidarski polir,

samec, svoje stroke popolnoma vešč, samostojen delavec. Ponudbe naj se pošljejo s prepisi spričeval na upravo »Napreja« pod šifro »Premog«.

Največja zaloga klavirjev in pianin v Ljubljani.

se priporoča za nakup najboljših instrumentov izvrstnih tovarn po najsolidnejših in nizkih cenah.

Tvrška J. DOLENC, Ljubljana, Mišerjeva ulica št. 5

Konsum. društvo rudarjev v Hrastniku

vpisana zadruga z omejenim poročtvom

sprejema hranilne vloge, ki jih obrestuje po 4%.

Na podlagi zadnjega računskega zaključka ima 576 članov ter sledeče društvene sklade:

Rezervni delež K 120.201.82. **Društveni delež K 17.103.71.**

Blagovni promet za l. 1919/20 je znašal K 2.963.093.48. Delež znaša K 100.—.

Član postane lahko vsak.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

v Ljubljani.

Otvoritev notranjske podružnice.

Upravni svet Slovenke eskomptne banke v Ljubljani naznanja, da je otvoril dne 15. avgusta 1921 svojo

podružnico v Rakeku

v hiši trgovca g. A. Domicelja, nasproti kolodvora v Rakeku.

Podružnica se bo bavila z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli.

Upravni svet.